YARIM YÜZYILIN ARDINDAN HESAP UZMANLARI KURULU

Abdullah ASLAN

Hesap Uzmanları Kurulu Başkanı

Ülkemizde, Kurtuluş ve Kuruluş yıllarının şartları gereği konulan özel vergilerle bütünleşmiş Osmanlıdan kalan vergi rejiminin yerine büyüyen ve gelişen devletin finansman ihtiyacını karşılayacak modern bir vergi sisteminin tesisine karar verilip 1940'lı yıllarda Bakanlığımızda gerekli çalışmalar başlatıldığında sistemin oluşturulması, topluma benimsetilmesi ve uygulama sonuçlarının denetlenmesiyle uğraşacak yeni ve farklı bir kuruma ihtiyaç da gündeme gelmişti.

Oluşturulmasına karar verilen sistem, masif randımanlı ve modern yapılı, beyan esasına dayanan ve geniş mükellef kitlesini kapsayan çağdaş gelir ve kurumlar vergileri sistemiydi. Bu sistem, mükellef beyanlarının denetlenmesi esasına da dayandığı için vergi denetimine olan ihtiyaç büyük ölçüde artacaktı. Oysa, o tarihlerdeki vergi denetim teşkilatı ve uygulanan denetim teknik ve yöntemleri ortaya çıkacak ihtiyacı karşılamaktan uzaktı.

Bu tesbit ve buna ilişkin değerlendirmeler, sanayi ve ticaret aleminin hususiyetleri ile modern vergi denetim tekniklerini bilen, mesleki bilgi ve ihtisas sahibi, görevlerini ehliyetle olduğu kadar tam bir tarafsızlık ve dürüstlükle ifa edecek, maişet ve menfaat endişesinden uzak bir vicdan ve mesai hürriyeti içinde mali otoriteyi temsil edecek elemanlardan oluşan batıdaki örneklerine uygun bir vergi denetim kuruluşunun kurulmasının zorunlu olduğunu ortaya koymuştur.

İşte, Kanununun gerekçesinde de belirtilmiş değinilen ihtiyaca cevap vermek üzere, 29.5.1945 tarihinde, 4709 sayılı özel bir Kuruluş Kanunu ile Hesap Uzmanları Kurulu kurulmuştur.

Hesap uzmanları Kurulu, Maliye Bakanlığının üst düzey denetim ve danışma birimi olarak doğrudan Bakana bağlı bulunmakta ve Hesap Uzmanları da Bakan adına görev yapmakla birlikte Kurulun Kuruluş Kanununun yürütülmesi yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmiştir.

Belirtilen yasal düzenleme, ülkenin mali otoritesini temsil etmeleri nedeniyle Hesap Uzmanlarının her türlü etkiden uzak bir şekilde özel bir statü ve güvenceye sahip olarak çalışmalarının amaçlandığını göstermektedir.

Yarım yüz yılı tamamlayan hizmet döneminde Hesap Uzmanları Kurulu, hem ülke çapında ve üst düzeyde vergi denetimini gerçekleştirmiş, hem de vergi politikalarının belirlenmesi çalışmalarına katılarak çağdaş vergi sisteminin oluşumunda ve topluma benimsetilmesinde etkin bir görev üstlenmiştir. Vergi İncelemelerinin yanısıra, deneyim ve bilgi birikiminin verdiği imkanla ekonomik ve mali yaşamdaki gelişmelere uygun olarak Türk Parası Kıymetini Koruma Kanunu, Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu, Bankalar Kanunu, Sigorta Şirketlerinin Kuruluş ve Murakabesi Hakkında Kanun, Petrol Kanunu, Maden Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu, Finansal Kiralama Kanunu, TRT Gelirleri Kanunu gibi Kanunlar uyarınca çeşitli alanlarda özel ihtisası gerektiren inceleme ve araştırmalar yapan uzman bir denetim kuruluşu kimliğini de kazanmıştır.

Özenle seçilen ve mesleki konularda özel bir eğitim verilen mensuplarının mesleki bilgi ve nitelikleri, moral değerleri, disiplinli ve özverili çalışmalarıyla bugünkü seçkin konuma ulaşan ve Maliye Bakanlığının temel kurumlarından biri haline gelen Hesap Uzmanları Kurulu, kamu yönetiminin ve ekonominin önde gelen kurum ve kuruluşlarının yönetici kadroları için kaynak oluşturmaktadır.

Kamu yönetimine verdiği elemanlar arasından Bakanlığımız ile diğer Bakanlık ve Kamu Kuruluşlarının yönetiminde ülkemize başarılı hizmetler veren mümtaz maliyeciler ve devlet adamları

yetişmiştir. Bakanlığımızda 1950 Vergi Reformunu gerçekleştirenlerden Sn. Ali ALAYBEK, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun hazırlayıcılarından Sn. İ. Muzaffer EGESOY ve Katma Değer Vergisinin mimarı Sn. N. Altan TUFAN örnek şahsiyetler olarak gösterilebilir. Allahın rahmetine kavuşmuş bulunan bu fedakar memleket hizmetkarlarını saygı ve şükranla anıyor, rehberimiz olacakları inancıyla, görev aşkı ve sorumluluğunu her şeyin üstünde tutanların sayısının artmasını diliyoruz.

Mesleki nitelikleri nedeniyle hizmetlerine ihtiyaç duyulan Hesap Uzmanları, belli büyüklük ve kapasiteye erişmiş özel sektör kuruluşlarında da üst yönetici, mali koordinatör, mali müşavir, denetçi veya mali analist olarak çalışmak suretiyle ilgili kuruluşların mali ve ekonomik yönetiminde söz sahibidirler.

Hesap Uzmanları Kurulu, sahip olduğu moral değerleri geçmişten geleceğe taşımanın sorumluluğu içinde, çağdaş bilimsel verilerin ışığında kendisini aşarak ciddi, özverili, plânlı ve etkin bir biçimde çalışma ve hizmetlerini sürdürecektir.

Bu vesileyle Kurulumuzun kuruluşunda emeği geçenleri şükranla yadedeler, mensuplarına ve Hesap Uzmanları Camiasına en iyi dileklerimi sunarım.